

Jaarverslag Zorgplicht Archieven 2020

Auteur

Provincie Noord-
Brabant, team ICB

Datum

16-03-2021

Versie

1.0

Documentnummer

GS: C2275701/
4828782

Managementsamenvatting

Voor u ligt het jaarverslag Zorgplicht Archieven 2020 dat jaarlijks, als onderdeel van de provinciale jaarstukken, wordt opgesteld vanuit de zorgplicht voor de archiefbescheiden van de provinciale organen die bij Gedeputeerde Staten rust. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van diverse activiteiten die ten aanzien van het informatiebeheer binnen de Provincie Noord-Brabant in 2020 hebben plaatsgevonden. Twee onderwerpen springen ten aanzien van het verslagjaar in het oog.

Op de eerste plaats het adviesrapport van extern deskundige, dr. J. de Jong, die aan de hand van onderzoek, de provincie diverse goede aanbevelingen heeft gegeven voor de doorontwikkeling van het provinciaal informatiebeheer. Door de verregaande digitalisering is ook het vakgebied van archivering en informatiebeheer blijvend aan het veranderen en ontwikkelen. De aanbevelingen van de heer de Jong geven de provincie praktische handvatten en aanbevelingen in deze belangrijke transitie voor onze informatiehuishouding en onze manier van werken. De activiteiten die hier voor de provincie uit naar voren zijn gekomen zijn inmiddels geïdentificeerd en opgepakt.

Ook is 2020 het jaar van de coronapandemie. Als gevolg van de coronamaatregelen hebben de medewerkers informatiebeheer er dagelijks voor gezorgd dat alle post- en dossierstromen gedigitaliseerd zijn (zie de foto op de voorzijde). Hierdoor was er voor de provinciale medewerkers geen beletsel bij het thuiswerken. Anderzijds is vanwege de maatregelen de bewerking van fysieke archiefbescheiden in 2020 vrijwel volledig tot stilstand gekomen.

1. Inleiding

Met dit Jaarverslag Zorgplicht Archieven 2020 brengen Gedeputeerde Staten verslag uit aan Provinciale Staten over de uitgevoerde activiteiten met betrekking tot de zorgplicht van archiefbescheiden bij de provincie Noord-Brabant. Dit verslag maakt onderdeel uit van de provinciale jaarstukken.

Bevoegdheid

Provinciale Staten ontvangen dit jaarverslag vanwege haar controlerende rol. Gedeputeerde Staten hebben de zorg voor de documenten van de provinciale organen.

Zorgplicht

In de Archiefwet vallen de taken voor een adequaat en duurzaam archiefbeheer van de provinciale taken onder de verantwoordelijkheid, de zorgplicht, van Gedeputeerde Staten. Het gaat hierbij onder meer om het vaststellen van voorschriften voor het uitvoeren van het archiefbeheer, waarbij het proces van het ontstaan, het feitelijk archiveren en het duurzaam toegankelijk houden van informatie een samenhangend geheel is.

In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van diverse activiteiten die ten aanzien van informatiebeheer binnen de Provincie Noord-Brabant in 2020 hebben plaatsgevonden.

Positionering in de organisatie

Conform artikel 2, lid 1 van de Regeling Archiefbeheer Provincie Noord-Brabant is de provinciesecretaris de aangewezen beheerder van de provinciale archieven. Voor de uitvoering van de Archiefwet is het team InformatieControl en –Beheer (ICB) de aangewezen beheereenheid. Team ICB is georganiseerd als een expertteam waar alle kennis rondom het uitvoering geven van de Archiefwet en aanpalende wet- en regelgeving is gebundeld. ICB was gedurende het verslagjaar ondergebracht bij het programma Stuurinformatie & Administratie (SitA). Binnen het team worden de volgende kernactiviteiten onderscheiden:

1. Kaderstelling, beleid, onderzoek, advies en kwaliteitszorg
2. Beheer van zaaktypen, zaakdossiers en gegevensbestanden; fysiek en digitaal
3. Voorlichten en trainen van medewerkers
4. Projecten

De activiteiten met betrekking tot de kaderstelling, beleid, onderzoek en een gedeelte van de advisering zijn in het verslagjaar tevens ondergebracht bij het programma Beleidsvoering, Beleid en Advisering (BBA). Een aantal van de adviseurs binnen het team ICB participeert hiervoor ook in het team Proces en Informatiemanagement (PIM) van BBA. In dit team zijn verschillende expertises op het gebied van informatiemanagement, zoals informatiemanagers, architecten, procesmanagers en adviseurs informatiebeheer, samengebracht en wordt de organisatie integraal geadviseerd.

Nieuw is het maandelijks overleg met de CIO, programmamanagers en opdrachtnemers uit de I-kolom. Voor dit overleg wordt de provinciearchivaris twee keer per jaar uitgenodigd. In dit overleg komt onder meer de organisatiebrede aanpak van informatiebeheer aan de orde.

2. Onderzoek Kwaliteit van Archivering

Rapport

Tijdens de bespreking van de Datavisie Provincie Noord-Brabant 2020-2025 in Provinciale Staten van 8 mei 2020 heeft gedeputeerde van der Maat toegezegd om de kwaliteit van de archivering te laten onderzoeken door een externe deskundige. Over de opdracht en het rapport van dr. J. de Jong naar aanleiding van dat onderzoek zijn uw Staten in het afgelopen najaar reeds geïnformeerd. Tijdens de vergadering van de Commissie Sturen & Verantwoorden van 29 januari 2021 is door de heer de Jong een toelichting gegeven.

Het rapport [Onderzoeksopdracht naar de kwaliteit van Archivering](#) heeft een tiental waardevolle aanbevelingen gegeven voor de doorontwikkeling van het informatiebeheer van onze organisatie. Samengevat:

- Zorg voor meer overzicht door de werkprocessen, de informatiesystemen en verantwoordelijkheden in kaart te brengen.
- Ontwikkel het archiveringsproces, Zaakgericht Werken, verder door zodat deze meer ruimte biedt voor de meer ongestructureerde provinciale werkprocessen. Zorg tevens voor meer gebruikersgemak van MyCorsa NxT.
- Informeer en instrueer de medewerkers aanvullend over het bewaren van informatie en het gebruik van informatiesystemen.

Vervolgacties

Het verbeteren van het informatiebeheer is een continu proces dat noodzakelijk is voor kwalitatief goede archivering. Sinds de invoering van het Zaakgericht Werken in 2015 zijn hiervoor meerdere acties uitgevoerd met als doel een kwaliteitsimpuls te generen. Naar aanleiding van de eindnotitie *Zaakgericht Werken* uit 2018 wordt invulling gegeven aan een ondersteuningsstructuur, aan de doorontwikkeling van de kwaliteitsmonitoring en aan het geven van trainingen Zaakgericht Werken. Deze acties zijn en worden uitgevoerd door het team ICB, in de respectievelijke jaarverslagen over de zorgplicht archieven zijn uw Staten hierover geïnformeerd.

Het opvolgen van de aanbevelingen uit het rapport van dr. J. Jong vraagt een integrale, organisatiebrede benadering; alle onderdelen van de i-kolom in onze organisatie, niet alleen ICB, zijn inmiddels betrokken bij de actielijnen die we hebben geïdentificeerd. Voorbeelden van deze actielijnen zijn het data governance traject, de doorontwikkeling van het zaakgericht werken, de ontwikkeling van nieuwe aanvullende, online trainingen en het voorbereiden op de inwerkingtreding van nieuwe aanstaande wetgeving (Archiefwet en Woo o.a.).

3. Reguliere taken

Coronapandemie

In het verslagjaar is de wereld geconfronteerd met de coronapandemie. Deze heeft grote gevolgen, uiteraard ook voor de provincie Noord-Brabant en voor de provinciale organisatie. Sinds 12 maart 2020 zijn coronamaatregelen van kracht, waardoor medewerkers grotendeels thuis zijn gaan werken.

Om het thuiswerken door de medewerkers te ondersteunen, voert het team ICB met een zo beperkt mogelijke bezetting een aantal essentiële werkzaamheden op het provinciehuis uit. Dit betreft de volgende werkzaamheden:

- Het dagelijks digitaliseren van de ingekomen post (inclusief de post voor het Brabants Cultuurfonds en de Hoor- en Adviescommissie voor bezwaarschriften en klachten Noord-Brabant).
- Op aanvraag verzenden van uitgaande post op papier.
- Fysieke dossiers die medewerkers nodig hebben voor het uitvoeren van de werkzaamheden worden gedigitaliseerd en beschikbaar gesteld.

Eind maart 2020 heeft het team ICB een organisatiebreed advies opgesteld over de wijze waarop de informatie betreffende Corona/Covid-19 op een gestructureerde wijze kan worden vastgelegd. Het advies is aan het kernteam Corona beschikbaar gesteld en gedeeld aan de organisatie via het intranet. Het is van belang dat de informatie gerelateerd aan de coronacrisis in samenhang geraadpleegd en gemonitord kan worden, hiervoor zijn maatregelen getroffen en team ICB monitort hier extra op. Met deze actie is ook geanticipeerd op dat in 2021 de coronacrisis waarschijnlijk zal worden vastgesteld als archief-hotspot.

Het thuiswerken heeft uiteraard gevolgen gehad voor de uitvoering van de reguliere taken door het team ICB. Essentiële taken, zoals hierboven genoemd zijn uitgevoerd, een ander deel van de reguliere werkzaamheden, met name de bewerkingen van de fysieke dossiers, is bijna stil komen te vallen.

Zaakgericht Werken

Een van de activiteiten voor het team ICB ten aanzien van het Zaakgericht Werken is het beheer van de zaaktypen. Naar aanleiding van resultaten uit de kwaliteitsmonitoring is met medewerkers uit het programma Majeure projecten & Ontwikkelbedrijf gekeken hoe de zaaktypen beter kunnen aansluiten op de werkprocessen en de terugvindbaarheid op de langere termijn geborgd kan worden. Bij wijze van pilot is het zaaktype dat het meest wordt gebruikt aangepast.

In het vierde kwartaal van 2019 heeft het team ICB een training Zaakgericht Werken ontwikkeld. In de eerste maanden van 2020 zijn deze trainingen gegeven. Ook zijn er knoppencursussen gegeven door het Serviceteam Corsa. Door de coronamaatregelen

zijn deze trainingen vroegtijdig gestopt en vervangen voor meer individuele online instructie. Ook is ingezet op de ontwikkeling van een uitgebreide e-learning, een online training via de BrabantAcademie.

Kwaliteitsmanagement

Het kwaliteitsmanagementplan dat is ontwikkeld is nog niet verder geïmplementeerd. Dit heeft deels te maken met aanpassingen die hiervoor nodig zijn in MyCorsa Nxt, om de kwaliteit van de cases te kunnen verbeteren. Het team ICB is in 2020 gestart met de inventarisatie van de benodigde aanpassingen. De benodigde aanpassingen zijn inmiddels voorgelegd aan het Serviceteam Corsa. Waar nodig zal de leverancier van MyCorsa Nxt bij betrokken worden.

Team ICB gestart met de voorbereiding voor de inzet van Robotic Proces Automation (RPA) om een gedeelte van de handmatige werkzaamheden ten aanzien van de kwaliteitsmonitoring uit te laten voeren. In het verslagjaar heeft er een aanbesteding plaatsgevonden en is een leverancier gecontracteerd die een pilot gaat uitvoeren.

Om de bewustwording in de organisatie rondom informatiebeheer te verhogen en de kwaliteit van zaakgericht werken te verbeteren is er bij alle programma's en het kabinet een zogenoemde nulmeting uitgevoerd. Met afgevaardigden van elk programma is overleg geweest met als doel om zowel generiek als per programma tot verbeteringen te komen. Deze worden door het programma zelf opgepakt. ICB kan hierbij ondersteuning bieden, bijvoorbeeld door advisering, coaching en duiding van de rapportages kwaliteitsmonitoring. De laatste nulmetingen zijn uitgevoerd in december; de evaluatie van alle nulmetingen wordt in 2021 afgerond.

Vervanging

Voor het digitaal werken is het hebben van een vervangingsbesluit essentieel. Bij vervanging worden de fysieke archiefbescheiden volgens een gecontroleerd proces gedigitaliseerd waarna het papier wordt vervangen, wat wil zeggen: vernietigd. Vanaf dat moment zijn de digitale reproducties de formele archiefdocumenten. De provincie Noord-Brabant vervangt sinds 1 juli 2013 de fysieke archiefbescheiden door digitale reproducties. Voor de uitvoering hiervan heeft het college van Gedeputeerde Staten een zogenoemd Handboek Vervanging vastgesteld.

In de periode oktober 2010 tot en met juni 2013 zijn de archiefwaardige fysieke documenten wel gedigitaliseerd maar niet vervangen. In samenwerking met de provinciearchivaris heeft het team ICB onderzocht op welke wijze deze documenten vervangen kunnen worden. Hiervoor is het noodzakelijk dat deze documenten opnieuw te digitaliseren conform het huidige Handboek Vervanging.

Op 7 april 2020 heeft het college van Gedeputeerde Staten een nieuw, aanvullend vervangingsbesluit genomen. Dit besluit bevat de volgende drie onderdelen:

- 1) Vervanging fysieke archiefbescheiden door digitale reproducties uit de periode van oktober 2010 tot en met juni 2013.

- 2) Vaststelling van het geactualiseerde *Handboek Vervanging Archiefbescheiden 2020* per 1 april 2020; benodigd in verband met de ingebruikname van een nieuwe scanstraat in juli 2019.
- 3) Vaststelling geactualiseerde Uitzonderingenlijst van vervanging archiefbescheiden met terugwerkende kracht per 1 januari 2019; bevat de categorieën archiefbescheiden welke niet vervangen mogen worden. Deze lijst wordt periodiek geactualiseerd.

Hotspots

Voor het bepalen van bewaartermijnen van archiefbescheiden maakt de provincie Noord-Brabant gebruik van de wettelijk vastgestelde selectielijst. Deze selectielijst is van toepassing voor alle provincies. Hierdoor kan het voorkomen dat er bijzondere gebeurtenissen of kwesties die specifiek voor de provincie Noord-Brabant gelden, op termijn vernietigd moeten worden. Dit is voor bepaalde specifieke thema's, vanuit het cultureel-historisch oogpunt niet wenselijk. De Archiefwet en -regelgeving biedt hiervoor een mogelijkheid: het aanwijzen van hotspots. Een hotspots is een opvallende of intensieve gebeurtenis of kwestie waardoor 'interactie' ontstaat tussen overheden, tussen de overheid en samenleving of tussen burgers, bedrijven of instellingen onderling. Vanaf 2020 voert de provincie jaarlijks de hotspotmonitor uit. Hiervoor is het '*Protocol Vaststelling Provinciale Hotspots*' ontwikkeld en vastgesteld door de provinciesecretaris in zijn rol als beheerder van de niet-overgebrachte archieven. Het college van Gedeputeerde Staten, in de rol van zorgdrager over de archieven, heeft op 14 april 2020 de onderstaande hotspots vastgesteld.

Nr.	Archiefonderwerp	Looptijd van het dossier
1.	Grootschalige Mestverwerking M.A.C.E. (Mineralen Afvoer Coöperatie Elsendorp)	Start 2008 met oprichting, einddatum nog niet bekend.
2.	Verziltling Volkerak-Zoommeer	(2010) 2014 Einddatum nog niet bekend.
3.	Vuelta 2020	2017 (eerste contacten) – 2021 (afronding en evaluatie)
4.	Voorgenomen samenvoeging Nuenen met Eindhoven	2015-2019
5.	Reiling Sterksel	(1990) - 2016
6.	Q-koorts	2007 - 2018
7.	Versnelling transitie duurzame landbouw	2015 - 2023 (verwachting)
8.	Aanpak Stikstof	2009 - einddatum nog niet bekend
9.	Ruit rond Eindhoven	2009 - 2015

Digitaal informatie- en archiefbeheer

MyCorsa NxT heeft bij de provincie Noord-Brabant twee functies: het is zowel ons zaakstelsel als ons archiefsysteem. Omdat vanaf 2010 het digitaal werken bij de provincie Noord-Brabant het uitgangspunt is, zijn er in MyCorsa NxT digitale archiefdossiers aanwezig die na het verstrijken van de wettelijke bewaartermijn vernietigd moeten

worden. In 2020 zijn de controles afgerond van de lijsten met digitale dossiers die per 01-01-2019 of eerder vernietigbaar zijn. Het vernietigen van de lijsten met digitale dossiers met archiefbescheiden in MyCorsa NxT is op 11 december 2020 goedgekeurd door de provinciearchivaris, dit is conform artikel 11 lid 8 van de Regeling archiefbeheer provincie Noord-Brabant. De commissaris van de Koning heeft op 17 december 2020 het besluit genomen betreffende vernietiging van de dossiers met de rijkstaken. De besluitvorming hierover door de provinciesecretaris is in het verslagjaar voorbereid.

Het duurzaam archiefbeheer is van toepassing voor alle overheidsinformatie, voortvloeiend uit de uitvoering van de provinciale taken. In het huidige informatietijdperk is het noodzakelijk op voorhand het informatiebeheer van applicaties en informatiedragers, zoals websites, in te regelen. De gangbare term hiervoor is *Archivering by Design*. Team ICB heeft systeemvereisten opgesteld waar nieuwe applicaties op het gebied van duurzaam archiefbeheer aan dienen te voldoen, zodat deze bij aanschaf van de applicatie toegepast kunnen worden.

In het verslagjaar zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de opname van de ruimtelijke plannen in het e-depot voorgezet. Dit is eveneens van toepassing voor de audio- en videotulen van Provinciale Staten. Ook is door team Communicatie een nieuwe beeldbank voor fotomaterialen in gebruik genomen. Team ICB heeft een start gemaakt met de opname en metadatering van archieffoto's.

In 2020 zijn, als gevolg van coronacrisis, regelmatig webcast-uitzendingen ingezet als alternatief voor het houden van medewerkersbijeenkomsten op locatie. Het duurzaam archiefbeheer is vanzelfsprekend ook van toepassing voor de webcast. Binnen team Communicatie zijn maatregelen getroffen voor het duurzame beheer hiervan.

Fysiek archiefbeheer

Met het fysiek archiefbeheer wordt het beheer en opslag van papieren archiefdossiers bedoeld. Het vernietigen van de daarvoor in aanmerking komende dossiers met archiefbescheiden is een verplichting uit de Archiefwet. Voorafgaand aan het vernietigen, dienen er lijsten met overzichten te worden gemaakt en controles te worden uitgevoerd. Team ICB is in 2020 gestart met de controle van enkele vernietigingsblokken. Hierbij zijn we tegen de coronamaatregelen aan gelopen; door de beperkte toegang tot het provinciehuis zijn de controles nog niet afgerond. Het handmatig controleren van ongeveer 1.400 dossiers door het team heeft bijvoorbeeld geen doorgang kunnen vinden.

Archieven van Verbonden Partijen

- In het verslagjaar zijn er geen archieven van Verbonden Partijen ter beschikking gesteld aan de provincie Noord-Brabant.
- Per brief zijn de Verbonden Partijen die provinciale taken uitvoeren, geïnformeerd over de vastgestelde hotspots, met het verzoek deze bij aanwezigheid uit te zonderen van vernietiging voor het onderdeel dat de provincie Noord-Brabant zorgdrager van het

archief is. Dit is noodzakelijk omdat voor deze archieven dezelfde wet- en regelgeving van toepassing is als bij de provincie Noord-Brabant, een vastgesteld hotspotbesluit door het College van Gedeputeerde Staten valt hier ook onder.

4. Projecten en nieuwe vraagstukken

Nieuwe Wet- en Regelgeving

In het afgelopen jaar is geen nieuwe regelgeving vastgesteld dat invloed heeft op het provinciaal informatie- en archiefbeheer. De herziening van de Archiefwet 1995 door het ministerie van OCW is voorzien in 2023.

De selectielijsten archiefbescheiden provinciale organen van 1 januari 2020 en de selectielijst van de Koning als rijksorgaan vanaf 1 januari 2020 zijn in juli 2020 door de algemeen rijksarchivaris, namens de minister, vastgesteld. In de selectielijsten staan de wettelijk vastgestelde bewaartermijnen. Team ICB is in het verslagjaar gestart met de implementatie hiervan.

Businesscase digitalisering fysiek te bewaren archief

In het verslagjaar is gewerkt aan een businesscase ten aanzien van het digitale fysiek te bewaren archief. Op basis van de onderzochte scenario's is geconcludeerd dat het voordeliger is het te bewaren archiefblok uit de periode 2000-2015 te digitaliseren voorafgaand aan de overbrenging naar de archiefbewaarplaats. Op verzoek van de programmamanager is deze businesscase nader uitgewerkt. Circa de helft van dit archiefblok bestaat uit bodemdossiers, die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar gesteld dienen te worden aan Omgevingsdiensten en gemeenten. In het verslagjaar heeft een nadere verdieping plaats gevonden over de wijze waarop de bodemdossiers opgeschoond en bewerkt en geïnventariseerd dienen te worden.

E-learning

Eén van de taken van het team ICB is het bieden van opleidingen, trainingen en coaching op het gebied van informatiebeheer. In het verslagjaar is met de ontwikkeling van de e-learning gestart. Doel is alle medewerkers, de nieuwste medewerkers in het bijzonder, een laagdrempelige online training bij de BrabantAcademie aan te bieden, die men thuis op eigen gelegenheid kan volgen. Onderwerpen zijn duurzaam informatiebeheer, Zaakgericht Werken en de werking van MyCorsa NxT. De verwachting is dat de e-learning begin 2021 wordt gepubliceerd.

Participatie in externe projecten

De vertegenwoordiging in de vakgroep Duurzame toegankelijkheid Overheidsinformatie (DUTO) van het IPO is voortgezet. In de vakgroep is samengewerkt in het project *Opstellen van een provinciale zaaktypencatalogus Omgevingswet* en met de interprovinciale architectuurvakgroep PPA inzake de Omgevingswet. Daarnaast is de

provincie ook vertegenwoordigd in het Gebruikersoverleg Provisa inzake provinciale selectielijsten.

Dienstverleningsovereenkomst met het BHIC

Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) en de provincie Noord-Brabant werken samen op basis van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierin staan afspraken inzake het beheer van de overgebracht archieven bij het BHIC en de activiteiten op het gebied van inspectie van de archieven. De DVO is afgesloten voor de periode 2016-2020 en valt bestuurlijk onder portefeuille van de Commissaris van de Koning. In 2020 hebben het team ICB en het kabinet, in overleg met het BHIC, de voorbereidingen getroffen voor de verlening van de DVO voor 2021.